

פרק כל הצלמים

אופן אסור ובאיזה מותר.

הקדמה

נאמר בתורה [דברים ז] לגבי כיבוש הארץ מידי הכנעניים, עובדי האלילים, "פסילי אלהיהם תשרפון באש, לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך, פן תוקש בו, כי תועבת ה' אלהיך הוא. ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו, שקץ תשקצנו, ותעב תתעבנו, כי חרם הוא".

בא ללמדנו, שעבודה זרה כלומר, אלילים ופסילים – אסורים בהנאה. ועוד דרשו חכמים [לקמן נא ב] שלא רק האלילים בעצמם אסורים, אלא אף משמשי עבודה זרה, כגון, המחנתה שמקטיר בה לפניה, וכן נוי עבודה זרה, כגון בגדים ששוטחין לפניה, וכן תקרובת עבודה זרה, כגון, בשר יינות ושמינים שהניחו לפניה לשם תקרובת – כולם אסורים בהנאה.

וזה לשון הרמב"ם [פרק ז מהלכות עבודה זרה הלכה ב]: עבודת כוכבים ומשמשיה ותקרובת שלה וכל הנעשה בשבילה – אסור בהנאה. שנאמר: ולא תביא תועבה אל ביתך. וכל הנהנה באחד מכל אלו לוקה שנים, אחת משום ולא תביא, ואחת משום ולא ידבק בידך מאומה מן החרם.

פרק זה ותחילת פרק הבא עוסקים בהלכות אלו.

משנתנו דנה בישראל המוצא צלם [פסל], איך יוכל לזהותו אם נעשה לשם עבודה זרה, או אם נעשה לשם נוי בלבד [כעין אנדרטה לכבוד] ולא לשם אלילים. ובאיזה

מתניתין

כל הצלמים שמצאן ישראל, אסורין בהנאה, מ-ב מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה, דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים: אינו אסור "כל" הצלמים, אלא אלו שניכר עליהם שהם צלמי עבודה זרה. והם: כל שיש בידו מקל או שיש בידו צפור או כדור, ומבואר בגמרא איך דברים אלו מוכיחים שהם צלמי עבודה זרה. וכן מבואר באיזה סברא נחלקו חכמים עם רבי מאיר.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף כל שיש בידו כל דבר.

גמרא

הגמרא מבארת טעמים של חכמים, ובמה נחלקו עם רבי מאיר.

מלשון דברי חכמים, שלא אמרו "אינו נעבד אלא מי שיש בידו מקל", משמע שאינם חולקים על עצם זה שנעבדים פעם אחת בשנה, ואף על פי כן מתירים. ולכן מקשינן: **אי דנעבדין פעם אחת בשנה, מאי טעמא דרבנן?** הלא ודאי שנאסרין! וכי הם מחלקים בין פעם אחת לכמה פעמים?!

ומתרצינן: **אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי**